Gemeente Raalte

PROCEDUREBLAD BEHANDELING RAADSVOORSTEL

Het college verzoekt u dit raadsvoorstel te behandelen

Onderwerp	Meerjarige agenda Regio Zwolle 2024 - 2028
Zaaknummer	32875-2023
B&W vergadering	20 juni 2023
Agendacommissie	26 juni 2023
Raadsvergadering	18 juli 2023
Portefeuillehouder	Dhr. B. (Breun) Breunissen
Behandelend ambtenaar	Herald Immink telefoon: 0625356180 , e-mail: herald.immink@raalte.nl
Fatale termijn(en)	

Bijlage(n):
(beslisdocumenten die meegezonden moeten worden)

Gemeente Raalte

RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering	18 juli 2023
Zaaknummer	32875-2023
Onderwerp	Meerjarige agenda Regio Zwolle 2024 - 2028
Portefeuillehouder	Dhr. B. (Breun) Breunissen
Voor informatie	Herald Immink telefoon: 06 25 35 61 80 e-mail: herald.immink@raalte.nl

Samenvatting

Regio Zwolle is ambitieus en wil een vitale regio zijn én blijven. De actuele en toekomstige vraagstukken op het gebied van economie, arbeidsmarkt, klimaat en duurzaamheid maken dat stevig aan de slag moet worden gegaan met deze opgaven en de krachten moeten worden gebundeld. Om in te spelen op deze vraagstukken is de "*Meerjarige agenda 2024-2028 – Regio Zwolle stapt door"* door het regiobestuur opgesteld en ter vaststelling aangeboden aan de deelnemende partners. In samenwerking met betrokken partners van de gemeenten, provincies, EBRZ, ondernemers en onderwijspartners is de meerjarige agenda voor Regio Zwolle ontwikkeld.

In deze agenda wordt één perspectief vastgesteld waar de komende jaren gezamenlijk aan gewerkt wordt. Een perspectief dat leidt tot een regio waar het goed wonen, werken, leren en recreëren is en blijft. Een basis om als één regio op te trekken naar het Rijk en Europa. De meerjarige agenda 2024 - 2028 bouwt voort op bestaande plannen en is de bezegeling van de gezamenlijke zoektocht naar oplossingen voor de transitievraagstukken. Deze agenda vormt de basis voor het maken van concrete afspraken voor de realisatie van de gezamenlijke doelen. Voor de periode van 2024 – 2028 zijn dit de focusgebieden:

1) Economie & arbeidsmarkt
2) Duurzame groei en leefkwaliteit.

Daarnaast beschrijft de meerjarige agenda de inzet op het gebied van public affairs en communicatie, essentiële randvoorwaarden voor het behouden en uitbreiden van het sterke merk Regio Zwolle. Iedere partij heeft daarbij zijn eigen inzet en verantwoordelijkheid en draagt vanuit de eigen kracht bij aan de gezamenlijke ambities. Samen wordt de regionale strategie bepaald, samen wordt gewerkt aan de uitvoering van de gezamenlijke doelen en samen wordt bijgedragen aan de financiering ervan.

Beslispunten

1. In te stemmen met de Meerjarige Agenda Regio Zwolle 2024-2028 inclusief meerjarige begroting.
2. In te stemmen met de gevraagde financiële bijdrage voor de basisbijdrage en vier actielijnen onder voorbehoud van beschikbaar stellen via de integrale afweging bij de begroting 2024.

Inleiding

Na een intensief proces met alle betrokken partners heeft het regiobestuur de meerjarige agenda 2024 - 2028 vrijgegeven voor vaststelling door colleges en raden/Staten. De meerjarige agenda 2024 - 2028 bouwt voort op bestaande plannen en is de bezegeling van de gezamenlijke zoektocht naar oplossingen voor de

transitievraagstukken. Hiermee wordt enerzijds het hoofd geboden aan de crisis van nu en anderzijds wordt gestalte gegeven aan de transities die zowel de economie als de samenleving hervormen. De agenda is ook een opmaat naar nieuwe samenwerkingsarrangementen met het Rijk en Europa, zoals een nieuwe Regio Deal en de uitvoering van het NOVEX-gebied Regio Zwolle. Daarmee wordt een stap voorwaarts gezet: samen optrekken waar mogelijk en in samenwerking de slagkracht op de grote opgaven vergroten.

Deze agenda vormt de basis voor het maken van concrete afspraken voor de realisatie van de regionale doelen en legt focus op hetgeen wat regionaal opgepakt wordt. Voor de periode van 2024 – 2028 zijn de focusgebieden Economie & arbeidsmarkt en Duurzame groei & leefkwaliteit. Daarnaast beschrijft de meerjarige agenda de inzet op het gebied van public affairs en communicatie, wat essentiële randvoorwaarden zijn voor het behouden en uitbreiden van het sterke merk Regio Zwolle.

Alle betrokken partners worden gevraagd om de meerjarige agenda vast te stellen.

Beoogd effect

De nieuwe agenda geeft ons veel kansen om onze groeiopgave klimaatbestendig te realiseren, de (innovatie van onze) economie aan te jagen en onze arbeidsmarkt te versterken. Ook krijgen we door de regionale samenwerking meer mogelijkheden om financiële middelen voor programma's binnenhalen en wordt ons lobby/stakeholderpositie bij het Rijk, de EU en de provincie verstevigd.

Argumenten

1.1 In Regio Zwolle werken 22 gemeenten, 4 provincies, ondernemers, onderwijs en maatschappelijke organisaties, samen aan brede welvaart voor alle huidige en toekomstige inwoners en ondernemers. Samenwerken maakt sterker. Dat blijkt ook uit de resultaten die zijn behaald. Sinds het bestaan van Regio Zwolle in 2011 is de samenwerking in de regio gegroeid. In het begin sterk relatiegericht met economie als speerpunt, vanaf 2018 heeft de samenwerking een schaalsprong gemaakt. Een nieuwe koers waarin aanvullend op de economische samenwerking meer opgavegericht werd samengewerkt op de thema's arbeidsmarkt, bereikbaarheid, energie en leefomgeving. In 2020 werd de regionale samenwerking door het Rijk erkend en bekrachtigd met de Regio Deal, in 2021 werd de regio benoemd als NOVI-gebied en in 2022 aangewezen tot één van de 17 landelijke NOVEX-gebieden: de klimaatbestendige groeiregio Zwolle.

1.2 Het Rijk ziet regio's steeds meer als een belangrijke samenwerkingspartner en als een partij om in te investeren. Om onze belangen goed te waarborgen en positie te krijgen bij onder ander het Rijk is de samenwerking in Regio Zwolle essentieel.

1.3 In de meerjarige agenda 2024 – 2028 wordt de koers voor de regionale samenwerking in de Regio Zwolle voor de komende vier jaar bepaald. De gemeente Raalte weet op basis van deze agenda waar de regio zich de komende vier jaar op gaat richten, op welke programma's we kunnen inhaken en hoe wij onze bijdrage hierin kunnen leveren.

1.4 In onze Omgevingsvisie 2020 – 2024 hebben we beschreven dat door (van oudsher) onze strategische ligging en de pendelstroom van onze inwoners de regionale samenwerking van groot belang vinden. Hierbij past een stevige rol in de samenwerking Regio Zwolle om onze regionale positie te verstevigen en onze belangen en inbreng goed te waarborgen.

1.5 De regionale samenwerking in de Regio Zwolle heeft voor ons al waardevolle resultaten opgeleverd. Denk bijvoorbeeld aan de deelname aan de regiodeal (Green Impact Raalte), deelname aan het ontwikkelfonds Upgrade Jezelf! , de lobbyresultaten voor de N35, deelname Kennispoort en de mogelijkheden die de verstedelijkingsstrategie biedt voor onze groeiopgave. De nieuwe agenda geeft voldoende basis om voor te bouwen op behaalde resultaten en om nieuwe resultaten binnen te halen.

1.6 In de meerjarige agenda staat het versterken van Regio Zwolle als duurzame regio, met haar unieke landschappelijke kwaliteit, innovatieve vermogen en het genereren van blijvende welvaart en welzijn (brede welvaart) voor haar inwoners en ondernemers centraal. Deze agenda moet er mede voor zorgen dat we samen het

Gemeente Raalte

Rijk en andere samenwerkingspartners de komende jaren stappen zetten om de brede welvaart te versterken. Dit sluit ook bij onze opgave leefbare wijken en dorpen.

1.7 Op het gebied van economie en arbeidsmarkt is de ambitie om door te groeien naar een duurzame en wendbare economie waarin, bedrijven ruimte hebben om te ondernemen en hun businessmodellen in de nieuwste transities en technieken kunnen door ontwikkelen. Er wordt een sterk regionaal ecosysteem met excellente ondernemersdienstverlening ontwikkeld. Er wordt ingezet op een toekomstbestendige en flexibele arbeidsmarkt, waarin maximale arbeidsparticipatie en arbeidsproductiviteit wordt nagestreefd en die het mogelijk maakt transities te realiseren. Een leven lang leren en inzet op leercultuur zijn daarbij kernbegrippen, met als doel om de (potentiële) afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen.

1.8 De geformuleerde ambities op gebied van economie & arbeidsmarkt sluiten aan bij de ambities van onze economische agenda 2020 – 2025. Een belangrijke pijler van onze economische agenda is de regionale samenwerking op het gebied van economie, innovatie en arbeidsmarkt. Deze vraagstukken vragen om een regionale aanpak, omdat er regionaal meer bereikt kan worden. Bovendien functioneert de economie/arbeidsmarkt vooral op regionaal niveau en minder op lokaal niveau.

1.9 Op het gebied van duurzame groei en leefkwaliteit wordt ingezet op het versterken van het functioneren en de leefkwaliteit van Regio Zwolle. Samen met het Rijk is het de opgave om in samenhang met een mobiliteitstransitie minimaal 50.000 woningen en 20.000 arbeidsplaatsen te realiseren in de periode tot 2040. Daarbij wordt met elkaar de balans tussen stad en land bewaakt, worden de programma's verbonden en wordt werk gemaakt van vitale kernen. Samen wordt ingezet op inclusief en duurzaam groeien met behoud van de leefkwaliteit en wordt een klimaatbestendige groeiregio Zwolle met behoud van ruimtelijke kwaliteit gerealiseerd. Dit wordt gedaan aan de hand van de lijnen van een zestal ontwikkelprogramma's: regionale sponsstrategie, ruimtelijke economische visie, stedelijk Zwolle, vitale kernen & gezonde buurten, landelijk gebied – groeien in balans en kennisdeling. Daarnaast is het versterken van een goede bereikbaarheid van Daily Urban System (DUS) daarbij ook van wezenlijk belang.

1.10 De gemeente Raalte heeft in de bestuursopdracht groei een forse groeiambitie vastgesteld. Om deze groeiambitie binnen de vastgesteld kaders te realiseren is regionale samenwerking in het NOVEX-gebied Regio Zwolle cruciaal. Ook zorgt deze samenwerking ervoor dat we eerder in beeld komen bij het Rijk om afspraken op regionaal/lokaal niveau te maken en eventueel financiële middelen beschikbaar te krijgen. Hetzelfde geldt ook voor de opgave leefbare en toekomstige wijken en dorpen waar vanuit verschillende programma's mogelijkheden zijn om bij aan te sluiten.

1.11 De gemeente Raalte heeft een Position Paper opgesteld om onze inbreng te leveren voor de meerjarige agenda. Een groot deel van de Positon Paper sluit aan bij de voorgestelde concept meerjarige agenda.

2.1 De agenda is voorzien van een financiële paragraaf waarin de benodigde middelen voor de basisinfrastructuur (communicatie, public affairs en regiobureau zijn opgenomen) met daarnaast de middelen per programmalijn waaraan deelgenomen kan worden via de zogeheten Coalitions of the Willing. De begroting bestaat voornamelijk uit uitvoeringsbudgetten van programma's en projecten ten behoeve van inwoners en ondernemers. De bijdrage is berekend op een gelijkwaardige en aanvullende bijdrage van provincies. Onderwijs- en kennisinstellingen als ondernemers en de EBRZ leveren een bijdrage in kind via projecten voor inwoners en ondernemers. Met aanvullende bijdragen van provincies, Rijk en EU kan het uitvoeringsprogramma worden uitgebreid met bij de ambities passende projecten en activiteiten.

Participatie

In samenwerking met betrokken partners van de gemeenten, provincies, EBRZ, ondernemers en onderwijspartners is de meerjarige agenda voor Regio Zwolle ontwikkeld. Er zijn profielen door de partners aangeleverd, expertsessies georganiseerd, versnellingskamers uitgevoerd en interviews afgenomen. In grote betrokkenheid is vele maanden actief samengewerkt. De klankbordgroep voor raden en staten organiseerde in januari 2023 een bijeenkomst over regionale samenwerking. Het college van B&W heeft een Positon Paper voor de regionale agenda opgesteld en deze afgestemd met de gemeenteraad. Ook is het lokaal bedrijfsleven via de regionale

werkgeversorganisaties betrokken bij de meerjarige agenda. Zie hiervoor bijgevoegde brief van MKB Nederland Regio Zwolle en VNO-NCW Regio Zwolle in de bijlage. Eerder heeft het lokale bedrijfsleven zich al positief in de gemeenteraad uitgelaten over de samenwerking Regio Zwolle. Het onderwijs is eveneens via de Zwolse 8 betrokken bij de meerjarige agenda.

Duurzaamheid

De centrale opgave van het NOVEX-gebied Regio Zwolle is klimaat -adaptief groeien. De meerjarige agenda is onder ander opgesteld vanuit van deze opgave. Op het gebied van economie wil de regio groeien naar een duurzame en wendbare economie. Innovatie wordt vooral aangejaagd op het gebied van circulaire economie en energietransitie.

Kanttekeningen

1.1 Het hoge abstractieniveau van meerjarige agenda kan ervoor zorgen dat het nog niet helemaal duidelijk is wat de Regio Zwolle de komende jaren nu concreet gaat doen. De daadwerkelijk uitwerking gaat plaatsvinden in de jaarplannen en in de jaarplannen worden de ambities vertaald in concrete plannen. De meerjarige agenda is een perspectiefnota op hoofdlijnen die benut wordt door alle partners om hun colleges/raden en achterbannen te informeren over de focus en prioriteiten voor de komende vier jaar.

1.2 De meerjarige agenda 2024 – 2028 vraagt om een forse inspanning van de Regio Zwolle en ook deelnemende partijen. Dit betekent dat er vanuit onze eigen organisatie voldoende capaciteit beschikbaar moet zijn om goed te kunnen acteren in de Regio Zwolle. Om goed te kunnen acteren rondom de NOVEX status van de Regio Zwolle kan eventueel in de toekomst extra ambtelijk capaciteit worden gevraagd.

2.1 In de begroting is uitgegaan van een kostenraming. Op basis daarvan wordt de raming van de baten nader in beeld gebracht. Dit gaat om bijdragen vanuit Europa, Rijk, provincies en gemeenten. Er zijn nog onzekerheden over de bijdragen. Zo krijgen de provincies een nieuw bestuur en werkt het Rijk met subsidieregelingen. In verband met de lopende processen van kader- en perspectiefnota's is in overeenstemming met gemeenten het financieel kader voor gemeenten al expliciet gemaakt om zo de meerjarige financiering in te regelen. Er wordt in het najaar 2023 een verkenning gestart met de provincies over hun bijdragen. De bijdragen van het Rijk volgt in begin 2024 gezien de nieuw aan te vragen Regio Deal en de programmering van het Novex-gebied. Bij iedere stap die gezet wordt met de financierende partners wordt ook de begroting verder uitgewerkt met inkomende baten.

2.2 Vanuit de NOVEX-status volgen ontwikkelprogramma's die moeten worden bemenst. De inzet hierop vraagt om uitbreiding van de uitvoeringskracht. De gevraagde bijdrage per inwoner van gemeenten en provincies bestaat uit uitvoeringsbudget voor de programma's en personele capaciteit. Daar waar er sprake is van deelname aan projecten binnen de ontwikkelprogramma's is er sprake van een extra cofinanciering, hiervoor worden separate voorstellen richting college en raad gedaan.

Financiën

Alle kosten zijn inzichtelijk gemaakt in de meerjarige begroting voor 2024 – 2028. Voor de uitvoering van de meerjarige agenda en de financiering van de uitvoeringsorganisatie Regio Zwolle bureau wordt een bijdrage per inwoner per jaar gevraagd van de 22 gemeenten. Het verzoek vanuit het Regiobestuur Regio Zwolle is om deze structureel in te regelen in de meerjarige begroting van gemeenten.
Er is sprake van twee bijdragen:
1) Basisbijdrage
2) Opgavegericht werken - bijdrage

Basisbijdrage
Basisbijdrage wordt ingezet voor: 1) Kennisontwikkeling en onderzoek, 2) Public affairs, 3) Communicatie en 4) Regio Zwolle Bureau (t.b.v. netwerksamenwerking). De bijdrage is berekend op 2,37 euro per inwoner (uitgaande van het aantal inwoners Regio Zwolle in 2024). Jaarlijks wordt deze bijdrage in de begroting opgehoogd door

middel van het toepassen van een inflatiecorrectie en door de groei van inwonersaantallen. In 2024 – 2025 ligt de basisbijdrage lager dan in 2026 – 2027. Dit komt door de inzet van de reserves uit de voorgaande jaren.

Opgavegericht werken – bijdrage
Op de vier programmalijnen kunnen gemeenten instappen op de zogenaamde Coalitions of the Willing. We werken daarbij aan programma's en projecten om de gestelde doelen te realiseren. Gemeenten kunnen meedoen aan:
1) Economie
2) Arbeidsmarkt
3) Duurzame groei en leef kwaliteit
4) Bereikbaarheid Daily Urban System

De bijdrage aan alle 4 actielijnen is 4,59 euro per inwoner. Gemeenten kunnen instappen per actielijn, maar niet per project. De gemeente Raalte wil deelnemen aan alle vier de actielijnen, omdat deze programma's aansluiten bij onze eigen ambities. In totaal gaat het om een bijdrage van 6,97 per inwoner.

2024: 6,97 euro per inwoner (totaal: € 269.000 euro)
2025: 8,03 euro per inwoner (totaal: € 310.000 euro)
2026: 8,85 euro per inwoner (totaal: € 342.000 euro)
2027: 9,34 euro per inwoner (totaal: € 362.000 euro)

De basisbijdrage (€ 2,37) willen we structureel verwerken in de begroting en de actielijnen (€ 4.59) eenmalig voor vier jaar. De gemeentelijke bijdrage voor de Regio Zwolle maakt onderdeel uit van de integrale afweging van de programmabegroting 2024.

Vervolg
Het Regio Bestuur heeft gevraagd om instemming van alle partners op zowel de Meerjarige Agenda als ook de bijbehorende meerjarige financiering en heeft daarbij aangegeven dit voor 15 juli 2023 via het regiobureau kenbaar te maken.

In de periode van april tot september 2023 werkt het Regio Zwolle Bureau door aan de ontwikkeling van een jaarplan 2024 - 2025. Daarin wordt een concretisering op ambitie, doelen, activiteiten, betrokken partners en beoogde mijlpalen verwacht. Onderdeel van deze uitwerking is ook het voorstel om te komen tot een goed werkend netwerk en bijbehorende sturingsprincipes (governance) met een zorgvuldige afweging om te komen tot de juiste representatie van alle betrokken partners. Dit is vlak na het zomerreces gereed en zal dan voorgelegd worden aan het regiobestuur en afgestemd worden met de partners.

Na twee jaar wordt de uitvoering geëvalueerd en waar nodig bij gesteld. Regio Zwolle bureau legt vervolgens verantwoording af over de behaalde resultaten, de bestede middelen en eventuele bijsturing van de activiteiten. Dit gebeurt via een vaste cyclus met rapportages. In de uitvoering wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze de andere partijen investeren. Het college van B&W legt via de P&C cyclus verantwoording af over de ontwikkelingen binnen en rondom de Regio Zwolle. Daarnaast heeft de gemeenteraad een vertegenwoordigd aangewezen in Raads- en Staten klankbordgroep Regio Zwolle.

Communicatie
De Regio Zwolle communiceert over de meerjarige agenda 2024 – 2028.

Bijlagen
- Strategisch Meerjarige agenda 2024 – 2028 Regio Zwolle start door!
- Aanbiedingsbrief Strategisch Meerjarige agenda 2024 colleges gemeenten

- Memo agendacommissie
- Brief VNO-NCW en MKN Nederland

burgemeester en wethouders van de gemeente Raalte,

de secretaris
Monique van Esterik

de burgemeester
Martijn Dadema

Gemeente Raalte

RAADSBESLUIT

Zaaknummer 32875-2023

De raad van de gemeente Raalte,
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 20 juni 2023

Besluit:

Aldus besloten in de vergadering van 18 juli 2023.

de griffier
Karin Zomer

de voorzitter
Martijn Dadema